

Превод от английски език – Съюз на съдиите в България

СТАНОВИЩЕ НА МЕДЕЛ ПРОТИВ АТАКИТЕ СРЕЩУ БЪЛГАРСКИ СЪДИИ

МЕДЕЛ желае да изрази своята сериозна загриженост, породена от последните събития в българската съдебна система, свързани с рязкото увеличаване на посегателствата срещу независимостта на съдебната система, чрез нападения срещу отделни съдии и чрез предложения за реформи, насочени към ограничаване на тяхната свобода на сдружаване.

Свободата на словото, която трябва да бъде осигурена винаги, дори и по отношение на критиките, насочени към съдебните решения, не покрива публичните обвинения, отправени от политици и държавни служители срещу съдиите от Софийския апелативен съд, в които се намеква, че те са действали с цели, които не са свързани с правосъдието при вземането на решение за условното освобождаване на австралийски гражданин и тяхното многократно злепоставяне в медиите и на политически митинги. Тези действия рискуват да нанесат сериозни вреди на легитимността на съдебните институции чрез неприемливо използване на обострената обществена реакция по отношение на наказателно дело.

В тази връзка МЕДЕЛ припомня, че чл. 10, ал. 2 от Европейската конвенция за правата на човека изрично посочва, че упражняването на свободата на изразяване, „тъй като носи със себе си задължения и отговорности, може да бъде предмет на такива формалности, условия, ограничения или санкции (...) за запазване на авторитета и безпристрастността на съдебната система“.

МЕДЕЛ също така отбелязва с еднаква загриженост, че в такъв контекст Висшият съдебен съвет чрез изявление на Съдийската си колегия публично изтъква, че съдиите са нарушили баланса между право и справедливост, с което призовават Инспектората на Върховния съдебен съвет да започне дисциплинарно производство срещу членовете на съответния състав, докато междуременно нови предложения, насочени към ограничаване на свободата на сдружаване на съдии, се внасят в Парламента.

На фона на такива тревожни развития, също в светлината на принципите, съдържащи се в Софийската декларация от 17 ноември 2018 г., МЕДЕЛ припомня:

- както се подчертава от Консултативния съвет на европейските съдии в Становище №. 18 (2015) относно мястото на съдебната система и нейната връзка с другите власти в съвременната демокрация, „*съществува ясна граница между свободата на изразяване и законосъобразната критика, от една страна, и неуважението и неоправдания натиск срещу съдебната система от друга. Политиците не трябва да използват опростени или демагогски аргументи, за да отправят критики към съдебната система по време на политически кампании и никога не трябва да насърчават неспазването на съдебни решения, камо ли насилието над съдии. Изпълнителната и законодателната власт са длъжни да осигуряват цялата необходима и адекватна защита, в случаите когато функциите на съдилищата са застрашени заради нападения или заплахи, насочени към членове на съдебната власт. Изказването на небалансирани критични коментари от страна на политиците е безотговорно и създава сериозен проблем, тъй като доверието на обществото и доверието в съдебната система може да бъде неволно или умишлено подкопавано. В такива случаи съдебната система трябва да посочи, че подобно поведение е атака срещу основата на демократичната държава, както и атака срещу легитимността на друга държавна власт. Такова поведение нарушава международните стандарти “(пар. 52);*
- Съдебните съвети играят основна роля в гарантирането на независимостта на съдебната система и в защитата на отделни съдии по начин, съответстващ на ролята им на гарантите; подобна роля е от решаващо значение за защитата на независимостта на съдебната система, когато разделянето на властите е застрашено от политически опити за експлоатиране на конкретни съдебни решения и за натиск върху отделни съдии, призоваващи за санкции и дисциплинарни производства относно техните решения по същество;
- съгласно принципите, съдържащи се в Препоръка CM / Rec (2010) 12, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа, относно свободата на сдружаване на съдии (стр. 25), „*съдиите трябва да имат свобода да формират и да се присъединяват към професионални организации, чиито цели са да се запази независимостта им, да се защитят техните интереси и да се насърчава върховенството на закона “.*

МЕДЕЛ приканва да се обърне внимание на въздействието на събития, като току що споменатите, върху цялостната устойчивост на върховенството на правото, в съответствие със съдържанието на съобщението на Европейската комисия – COM (2019) 163 от 3 април 2019 г., където се подчертава, че „съдебната система е в основата на върховенството на закона“ и че „опитите на политическите участници да подкопаят нейната независимост и обвързващата сила на решенията ѝ, чрез подбуждане на политически или друг натиск върху отделни съдии, чрез намеса в конкретни случаи, чрез неспазване на съдебните решения или чрез повторно отваряне на окончателните съдебни решения са „познати теми“ сред предупредителните знаци за упадъка на върховенство на закона;

МЕДЕЛ потвърждава пълната си подкрепа и солидарност към всички сплашени съдии и към Съюза на съдиите в България.

11-ти октомври 2019 г.